

אותה גברת

מדוע לא חייב אהרון סלע להישאר לידו, בתפקיד שהוא מצוי בו והתאים לו, תחת למסור לו את אנדושיטור במטה הארצי, בו אין לו שום מושג.

אולם הנסיון למנות את יואב פלג למפקד מרחב המרכז הוא כמעט מדהים. פלג איש קשיש, יצטרך לפקח אישית על מחוזי-המשתרע מנתניה עד אילת, ושכירתו נקבעה משום מה לא ברמלה, אלא בירושלים הנידחת.

אך גם זה אינו העיקר. יתכן שפלג היה פקיד נמוך טוב כי עיריית תל-אביב, בימים הטובים ההם, עלייתו לגדולה במשטר פהר עמדה ביחס חפוץ להצלחתו. פלג הוא שהרס את מחוז תל-אביב, כיום הגרוע מכל מחוזות המשטרה. בחופרה-שכלה, בחופר-יעילות ובנכונות לחפות על שחי-תות — לא היו רבים כמותו גם במשטר פהר.

מי שיכול אף להציע את פלג למפקד מרחב במשטרה החדשה — הריהו חותם על תעודת-עניות לעצמו.

מינוי המעניין ביותר הוא זה של עמוס בן-גוריון למחוז תל-אביב. לא נדבר כאן מתוך נקמנות. לא נחזור על דברים הידועים לכל. די לציין, בצורה שקטה ועדינה, כי זמיתו של עמוס בן-גוריון ידועה לכל שוטר בארץ. שום שוטר, הי מקבל את השראתו ופקודותיו מקצין זה, לא יכבד את תפקידו.

עמוס הוא בנו של אבא, יש לו גב חזק. הוא היה השליש האמיתי במשטרה במשך שנים ארוכות. מרחב שעמוס יהיה מפקדו, יהיה מסבצו מרחב אוטונומי. רק סמי יאמין כי עמוס יקבל סקודות והנחיות מדי אהרון סלע או מתתיהו סלע, שרק אתמול קיבלו סקודות והנחיות ממנו.

הרחקתו של עמוס מן המטה הארצי — והסקרתו על המרחב החשוב ביותר בארץ — מסמלות את אופי התוכנית כולה — התי-קדמות והירה של מטר אחת, די נפיגה נחפזת של 100 סנטימטר.

נחמיאס נקרא לתפקידו כדי לחולל שינוי מהפכני במשטרה — להכניס לחיל הרצוע רוח חדשה ורם חדש, להחזיר למשטרה את האישיות החוקים והישרים שסולקו על-ידי הכנפיה של אתמול, לי-הפקיד את אנגיה בידי אנשים בעלי שיעור-קומה כישורין שיף ונעמן סתווי, להוכיח גם לאחרון השוטרים כי הגה נפתח דף חדש.

דבר זה לא קרה. המשטר הי-ישן של "שמור לי ואשמור לך" לא נשבר. אנשים נודדים מרחוב הרכבת לרחוב השחר, ולהיפך — אך אין בכך כל חשיבות. זוהי אותה הגברת בשינוי האדרת.

מתקבל הרושם שיוסף נחמיאס רואה את עיקר תפקידו ביחסי-ציבור. הוא יצא לסיים את דעת-הקהל ולסבר את אוננו — תחת לסלק את הגורמים המוחשיים שגרמו לי-דעת-הקהל בה שלילית. הוא מנסה לבצע ניתוח מלאסטי לחולה סרטן.

קרוב לחדאי נחמיאס חוזר באמת רצון טוב. יתכן מאד שאינו יכול לעשות כרצונו, שעליו לקחת בחשבון הנחיות מראשהי-ממשלה, שאין נותנים לו לבצע את השינויים הנראים לו.

אך הציבור נכסף לגבר שיהיה לו האומץ לקום וללחום למען השקפתו, שלא יירטע מפני לחץ פוליטי ואישני. אם נחמיאס אינו מוכן לכך, לא היה צריך ליטול לידיו את כובע המצחיה.

לחלוטין. אם לא היה אומץ-הלב לפרקו, הרי מעיד הדבר על חוסר-נכונות לחולל שינוי של ממש. השינוי היחיד הוא שמעתה ייקרא בשם אגף השיטור, ההדרכה וכוח-האדם.

משנה שם אינו משנה מזל.

מצב שנוצר במשטרה, השינויים האישיים חשובים אף מן השינויים הארגוניים. הציבור הרחב, שאינו מתמצא בי-בעיות המקצועיות היבשות הכרוכות בי-אירגון הפנימי, היה מוכן לקבוע את דעתו על המפקח הכללי החדש לאור נכונותו לטהר את המשטרה מן האנשים ששמותיהם הפכו בשנים האחרונות שמות נרדפים לי-חוסר-יעילות, לחוסר-פקחות ואף לשחיתות ממש.

גם כאן עשה נחמיאס משהו. הוא הרחיק זמנית — באמתלה של קורסים — שניים

חוסר-היעילות בימי סהר. בשביל מה דרושה במשטרה מחלקת הבינוי והנכסיון מדוע לא יוקמו ויקוימו בניני המשטרה בעתיד, כמו בימי האנגלים, על-ידי השרות המקצועי של מחלקת העבודות הציבוריות?

כמשפט עמוס בן-גוריון דיבר יחזקאל סהר על "סיידים במדי משטרה", ששימצו את הדירות הי-פרטיות של הקצינים. מי שרוצה במשטרה העוסקת בשיטור, מוטב לו לפשוט את המדים מסיידים אלה, ולמפור אותם מדים לשוט-רים אמיתיים.

מבחן האמיתי לכל שינוי בצמרת המשטרה הוא היחס לאגף השלישי — אגף האירגון. זהו אגף שהוקם על-ידי עמוס

האויב הנצחי

הפושעים החמור, העובר על תל-אביב, מביא עמו לפחות ברכה אחת: הוא מבליט לעיני כל, באותיות של דם, את חשיבותה המכרעת של משטרה יעילה. בשנים האחרונות התלקחו ויכוחים חרי-פים ממכבי המשטרה. היו שהצביעו בעוד מועד על הדימואליוציה הגוברת והולכת בחיל זה, על התמוטטות המוראל הפנימי, על גירוש אנשי-המקצוע והחלפתם במלחכי-פינכה בעלי מצחיות מוכספות.

גילויים אלה עוררו לא פעם התנגדות חריפה. אמרו שלא יפה להשמין. לא יפה לדבר דברים רעים, אפילו נכונים הם. בקר-צור: התחכו על המשטרה כאילו היתה סניף של חנות צעצועים. כאילו לא כל-כך חשוב מה קורה בה, מי עומד בראשה ומה טיב פעולותיה.

אולם המשטרה ממלאה תפקיד חיוני. בניגוד לצבא, היוצא למלחמה — במקרה הגרוע ביותר — אחת לכמה שנים, לוחמת המשטרה בכל יום ובכל לילה — שבעה ימים בשבוע, 24 שעות ביממה.

צייר כי נכשל — יכול לשרוף את הבר. פרקלים כי נכשל — הפסיד לכל היותר משפט. אולם משטרה כושלת קוברת את שגיאותיה כי בתיקבורת, לקול בכים של אלי-מנות ויתומים.

אל נשכח זאת. ויכוח על נושא זה חייב להיות רציני ואחראי. יעילותה של המש-טרה חשובה עד אין ערוך יותר מרגשותיו של פרט זה או אחר. הדברים אשר יש לאמרם, חייבים להיאמר בפה מלא ולא משוא-פנים.

מעולם לא נכנס אדם בישראל לתפקיד חדש כשהוא מלחה איתולים כה חמים כמו יוסף נחמיאס, המפקח הכללי החדש. מסע-הגילויים הממושך, ש-נוהל על-ידי לוחמי-האמת בעתונות ובמשלב תוך סיכון עצמי כה רב, החזיר גם לטב הציבור השמרני ביותר את ההרגשה שיש צורך בשינוי קיצוני, במסאטא ברזל שיטהר את מטות המשטרה וישליט מחדש סדר, הגינות ויעילות.

זה התפקיד שהוטל על נחמיאס. הוה זה ברור לכל — לציבור, לממשלה ולנחמיאס עצמו.

בינתיים עברו שנים-עשר שבועות. הי-מפקח הכללי החדש עשה כמה ג'סטות קטנות, שנועדו להפגין את הסתייגותו מן העבר, כגון הדחת הקצין יוסף וינגר, ש-הואשם על-ידי שופטת בשבועת-שקר בי-שרות משטרה. במתיחות גוברת-והולכת המתין הציבור למעשה-הטיהור הגדול. כי-ההתמהמה לבוא, התפרס הדבר כהוכחה ליסודותיה של המפקח החדש, שרצה לבי-דוק תחילה את כל האפשרויות.

השבוע, אחרי כמה תרועות חצר צרה עתונאיות, פורסם המפקח הי-כללי את תוכניתו הגדולה לריאור-גניוציה. לרוע המזל נפתח כי הי-הצפייה חוליה עכבר של שינויים.

ראש טבלת השינויים עומדת הי-חלוקה החדשה של המטה הארצי. למר-אית-עין, הגה שינוי רציני, אך בדיקה יסודית יותר מוכיחה כי למעשה לא השתנה כמעט כלום: היו ונשארו במטה הארצי שלושה אנשים. התחלפו רק השמות.

אגף-החקירות נשאר אגף-החקירות. לא חל בו שינוי רציני, מלבד שיבתה של החי-לקה לתפקידים מיוחדים — סניף השח-במדי משטרה — שהיתה שייכת גם בי-עבר לאגף זה. נבלעה אחרי-כך על-ידי אגף-הארגון של עמוס בן-גוריון.

אגף המגדלה שונה את שמו ונקרא עתה אגף הכספים והחשב. אולם הוא נשאר עמוס כל אותם התפקידים שאין מקומם במשטרה, ושיצויפם למשטרה היווה אחד גילויים הבולטים של שגעון-הגדלות ו-